

The background of the page features a series of concentric, overlapping circles in various shades of blue and white, creating a ripple effect. The circles are centered and expand outwards, filling the entire page.

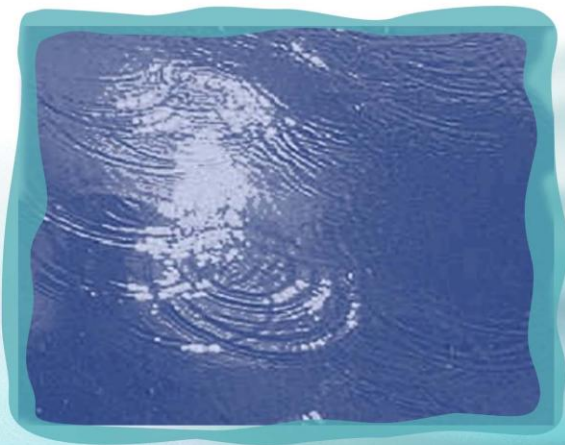
Biblioteca de imprumut

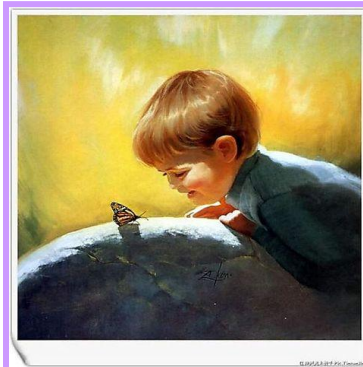
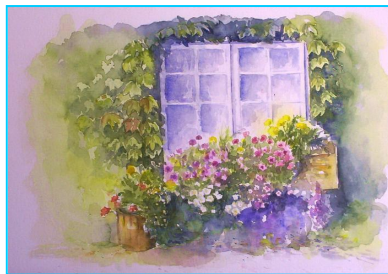
Monica Levinger

*"A teacher affects eternity;
he can never tell where
his influence stops."*

Henry Adams

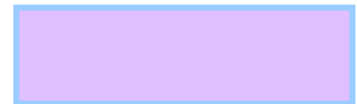
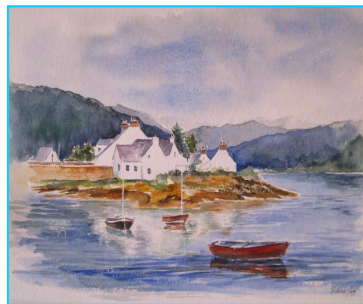
Biblioteca de
împrumut

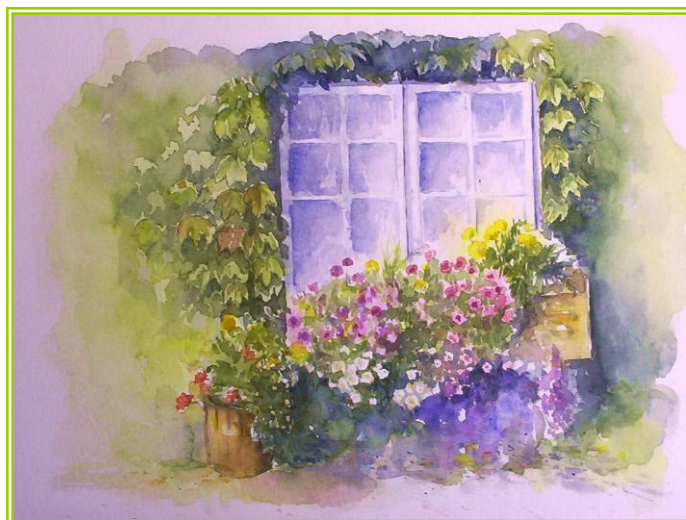

"A teacher affects eternity;
he can never tell where
his influence stops."
Henry Adams

Biblioteca de
împrumut

Am înțeles...

Nu mi-am închipuit vreodată că viața mă va purta spre înțelegeri atât de adânci. Nici la surprinzătoarele întâlniri, coborâte parcă din lumea imaginarului unde orice este posibil, nu m-am așteptat. Pur și simplu s-a întâmplat. Într-o bună dimineață m-am trezit într-un punct de clară viziune luminoasă și am înțeles că m-a purtat spre el o cărare. Am văzut cum această cărare lungă și persistentă își are începutul într-un alt punct, îndepărtat, dar bine și precis conturat. Ca și cum s-ar fi deschis larg, ascunse ferestre ale ființei omenești, prin care să poată năvăli asupra-mi nestingherit aerul curat și proaspăt al cunoașterii de sine, am văzut cu alți ochi multe din cele deja petrecute și am înțeles cum întâmplări ce-mi păruseră fără legătură, au avut un rost tainic al lor.

Niciodată nu știi din capul locului dacă drumul ales în viață va fi unul bun sau dimpotrivă, blestemat de soartă, dacă va fi scurt sau peste măsură de lung și întortocheat; și de aceea de mă veți întreba din curiozitate, pe unde și cum de aici încolo mă va purta cărarea, vă voi răspunde cinstit ca nu știu. Dar pot spune cu certitudine că în labirintul întortocheat ce se cheamă viață, există pentru fiecare din noi doar un singur drum care ni se potrivește cu adevărat, singurul bun de urmat.

Nu-i ușor de recunoscut drumul despre care vorbesc. Din proprie experiență știu că fermecata cărare își are un suflet al său, ce se înfrățește cu sufletul meu și de fiecare dată când vorbesc despre drumul ales, inima-

mi bate în piept cu putere, dându-mi de știre "aici stă ascuns adevărul, urmează-l negreșit!". Uneori trebuie să ajungi la sfârșitul unui capitol de viață, și n-are importanță dacă a fost lung sau scurt, ca să-i înțelegi începutul și rostul. Tocmai de aceea am fost atât de exaltată în acea dimineață de octombrie, a anului 2008, când am înțeles și am văzut cu claritate că pe linia șerpuită ca o albie de râu, pe care umblu de o viață, nu am mers nici o clipă singură ci însoțită. Uneori, când un om pentru care contezi înțelege că nu te poate urma sau sprijini la tot pasul, el îți poate sădi în suflet o poveste, care să te slujească și să te susțină în numele său. Căci cum am putea-o scoate la capăt singuri și fără de îndrumare în asprele încercări ale căutării de sine?

Mulți nu cred în puterile miraculoase ale unei atât de simple fapte și nici în însușirile sale de a te călăuzi și de a-ți aminti cine ești și ce poți. Eu da, cred cu convingere în înalta menire a povestirii pe care în continuare o voi istorisi. Și mai ales cred în harul de dascăl al celui care mi-a dăruit-o cu intenție aleasă, ca prin ea să-mi arate drumul, domnul Mihai Rădulescu, profesorul meu de engleză din liceu și nu numai...

Drumuri și poduri

În acea dimineață de sfârșit de mai a anului 2005, privit din avion, cartierul Drumul Taberei părea un loc cât se poate de liniștit, în care lumea, mai în grabă sau mai tihnit, își vedea de rosturile ei lumești. Dar dacă te uitai mai de aproape și cu ochi prevenit, nu se putea ca atenția să nu-ți fi fost atrasă de o mică zonă de intensă forfotă omenească. O clădire cu două etaje, copleșită de vegetația deasă, se transformase într-un punct de convergență al unui întreg du-te - vino de mașini și de oameni. Pentru oricine ar fi privit dinafară neobișnuitul spectacol, era clar ca era vorba de o școală și că o promoție nu prea recentă își sărbătorea întâlnirea, după un număr respectabil și rotund de ani.

În acel furnicar de oameni veseli și emoționați, mă aflam și eu, fostă elevă a Liceului teoretic Grigore Moisil, ce în urmă cu 30 de ani purta mult mai prozaicul nume de "Liceul 33". Pe măsură ce foștii absolvenți soseau la locul întâlnirii, grupurile formate spontan din elevi și profesori împânzeau curtea școlii, din ce în ce mai numeroase și mai gălăgioase.

Îmi amintesc cu câtă insistență l-am căutat din ochi, plimbându-mi privirea dus și întors peste arhipelagul acela de insule omenești, spunându-mi ca în cele din urmă tot o să apară de undeva, cu brațele larg deschise spre a ne îmbrățișa pe noi, elevii dumnealui dintr-a IX-a B. Și n-aveam nici o îndoială că se va îndrepta spre noi în același pas grăbit și săltăreț cu care obișnuia să intre în clasă pe vremuri, și că din mers ne va saluta jovial, cu bucurie afectuasa în glas:

- Good morning young ladies and gentlemen!

Și cum timpul trecea iar visul țesut cu ochii deschiși întârzia să coboare în realitate, îndrăznii să întreb și să cer lămuriri.

- Nu, pe domnul profesor Mihai Rădulescu n-am reușit să-l găsim, îmi explică cu vădită părere de rău colegul de clasă care se ocupase cu organizarea întâlnirii noastre.

Iată-ne după o vreme adunați cu toții în sală de festivități a liceului, care așezați confortabil, care stând în picioare, pe intervalul dintre rândurile ordonate de bănci.

- Nu sunt un orator și nici nu intenționez să devin unul, sunt aici pentru a va da cuvântul, ni se adresează același coleg care cu numai câteva minute în urmă îmi confirmase absența domnului Rădulescu.

Am înțeles că n-avea de gând s-o lungească mult cu vorba, că în scurt timp scenă va fi a noastră și că fiecare dintre noi îi va veni rândul să povestească ce-a făcut și ce-a realizat, pe unde și-a căutat sau chiar și-a găsit rostul în viață. Temperatura în sală începu să urce vertiginos, parte din cauza emoțiilor noastre, legate de seriosul "examen" ce trebuia susținut, dar și datorită unui soare prea zelos și teribil de sârguincios tocmai în acea zi specială, de vară timpurie.

Cât despre mine personal, pe lângă emoții și zăpușeală, mă chinuia în plus o nevoie adâncă și sâcâitoare de a da un răspuns cât mai limpede și cât mai adevărat la fireasca întrebare "cu ce te ocupi dumneata în viață?" Spre exasperarea mea, în ciudă căutărilor și a nenumăratelor încercări, nu reușisem să ajung la o formulare satisfăcătoare. Simțeam că datorz acest răspuns elevei de liceu de odinioară, care fusese și încă mai era parte din ființa mea și care atunci, la începuturile de viață ca persoană matură, îmi încredințase cu încredere și speranță, spre realizare, toate aspirațiile și visele ei de adolescență fermecătoare.

În timp ce mintea îmi era preocupată de filozoficele cugetări, auzeam ca prin vis cum se strigă catalogul și cum unul după altul, cei "scoși la lecție" își istorisau pe scurt povestea, cu glas sigur sau tremurat, cu sobrietate sau cu umor, cu mândrie sau cu modestie, fiecare după firea și temperamentul său. Pe acest fond de glasuri și emoții, mă întrebam dacă e posibil să se fi trezit din nou la viață "visătoarea prințesă cu privirea vie/

ce-n turn de fildeș se închide", precum fusesem descrisă în versuri adolescente, scrise cu cerneală albastră pe o panglică mătăsoasă, de către un coleg romantic și deosebit de generos, în acele zile de neuitat, la sfârșit de liceu. Pe măsură ce mi se apropia rândul, constatam uluită cum deveneam asemenea elevei timide de altădată, ca și cum tot ce dobândisem în decurs de 30 de ani în materie de siguranță și încredere de sine dispăruse, precum ai șterge scrisul de pe o tablă, după ce lecția s-a terminat. Dar ziua și evenimentul sarbatorit erau prea speciale ca să nu ies cu bine din orice încurcătură și să nu se aranjeze totul ca de la sine, fără nici un efort. Ca atins de o baghetă magică, praful înecăcios de cretă, stârnit de ștersul calităților mele personale de pe mai sus amintita tablă, se transformă în pulbere aurită și o adevărată minune se petrece în minutele următoare. Scurta propoziție "am urmat facultatea de drumuri și poduri", rostită pe un ton firesc și cu glas răspicat de colegul dinaintea mea, mă trezi din visare spre a-mi oferi pe o tavă argintată răspunsul atât de îndelung căutat. Dar n-am avut liniște și tihnă să-mi savurez proaspăta victorie, căci catalogul ajuns la litera "P", mă anunța ceremonios că-mi sosise rândul la povestit:

- Deși am urmat Facultatea de fizică, pot spune că de fapt mă consider, ca și colegul dinaintea mea, o absolventă a Facultății de drumuri și poduri, mă auzii declarând pe un ton cam dramatic și îndrăzneț, ce mă surprinse peste măsură, încât nici în ziua de azi nu înțeleg ce neștiute talente teatrale mi l-au insuflat.

Nu-mi mai amintesc dacă scurta pauză în vorbire, provocată voit chiar după primele cuvinte din discurs, spre a lăsa timp de reflecție intrigărilor mei ascultători, a fost propria-mi idee sau mi-a fost transmisă de vreun misterios regizor imaginar. Cert este că peste întreaga audiență se așternu, ca la comandă, o adâncă liniște activă, dovadă că lumea din sală era ocupată cu descifratul adevăratelor mele intenții, încă nedezvăluite până la capăt. Mulți cred că se întrebau dacă vorbesc serios sau sunt pusă pe glume, în timp ce nu puțini căutau un răspuns la întrebarea ce învățasem eu de fapt? Cu îndrăzneală de care numai timizii sunt în stare în anumite împrejurări, mi-am continuat ideea:

- Lucrez în învățământ și rostul meu în viață îl consider a fi legat de minunatele drumuri și de podurile pe care nouă, oamenilor, ne stă în putință să le clădim; drumuri care să ne poarte spre ce-am putea deveni dacă am fi liberi și cutezători, și poduri peste care visele și ideile noastre să treacă victorioase din lumea gândirii creatoare, direct în realitate.

Ușurată că reușisem să depășesc încă una din nenumăratele-mi bariere interioare, dar și cumva rușinată de manifestarea noului și nebanuitului meu curaj de circumstanță, mi-am încheiat relatarea succint, amintindu-l pe prietenul meu soț și pe cele două fete ale noastre ca cea mai demnă realizare de menționat.

L-am zărit imediat după ce mi-am reocupat locul în mulțimea foștilor colegi de liceu, sprijinit de tocul ușii larg deschise, singurul copil într-o mare de oameni maturi. Mă privea cu insistența celor ce vor să-ți atragă privirea, așteptând răbdător, cine știe de când, să-l observ și eu la rândul meu. L-am recunoscut datorită unor adânci și intense simțiri interioare, ce-mi șopteau insistente ca-l cunosc din trecut și nu după chipul cu trăsături delicate, pe care eram sigură că nu-l mai văzusem vreodată. Am știut din prima clipă, fără a putea explica de ce, că apăruse acolo, sau poate se întruchipase, special pentru mine, slujitor devotat al visătoarei prințese de odinioară.

Părea că se simte în largul său în încăperea supraîncălzită și că-l amuză peste măsură mulțimea elevilor de altădată, ce se sculau disciplinați și serioși, spre a-și aduce contribuția personală, unul câte unul, la completarea aceluia puzzle grandios ce rezuma 30 de ani de viață a unei întregi promoții de liceu. După o vreme începu însă să se plictisească să-i asculte pe neobosiții vorbitori și atunci hotărî să-și îndrepte atenția spre cei ce se luptau zeloși cu căldura înăbușitoare din jur. Încetișor, cu glas aproape șoptit, micul meu prieten numai de mine văzut, începu a număra pe îndelete câte persoane agitau aerul cu ziare și câte doamne mânuiau cu măiestrie evantaiul. Când în cele din urmă se strecură afară din sala de festivități, nu înainte de a mă privi lung și stăruitor, am hotărât fără nici o șovăială să-l urmez, scuzandu-mă în dreapta și-n stânga că ies în căutarea unui salvator pahar de apă.

Versuri și proză...

Pașii mă purtară automat spre sala de clasă. Era tot acolo unde o lăsasem la terminarea liceului, adică la etajul doi, pe partea dreaptă, la capătul aceluiași îngust coridor, parcă ceva și mai strâmt decât mi-l aminteam. Nu m-am mirat să-l văd apărând din partea opusă, mergând cu pas întins în direcția mea și deși nu schimbaserăm între noi nici o vorbă, mi-era clar ca ne îndreptăm amândoi spre același loc. L-am așteptat să mi se alătore și doar atunci, mai mult ca să intru în vorba cu el, l-am întrebat într-o doară:

- Ai venit special pentru mine, nu-i așa?

Nu păru să-mi fi auzit întrebarea. În nerăbdarea-i copilărească trecu grăbit pe lângă mine și dintre toate sălile de clasă o alese exact pe aceea potrivită amintirilor noastre comune. Nu încercă să intre înăuntru ci se mulțumi doar să-și alipească urechea de simpla ușă de lemn. Știind ca sala de clasă ar fi trebuit să fie goală la acea oră din zi, m-am întrebat bănuitoare dacă aveam de-a face cu o ușă obișnuită sau cu una fermecată ce știa să vorbească. Văzând cu cât interes ascultă micul meu prieten la cele dezvăluite numai lui, gândul mă purtă spre nenumăratele întâmplări școlarești și drame adolescente la care fără doar și poate, tăcuta ușă de clasă fusese martoră de-a lungul respectabilei sale "carriere" didactice.

Așadar nu mă îndoiam că discreta ușă văzuse și știa multe și avea ce povesti celor ce nu s-ar fi sfiit să stea de vorbă cu ea. Într-un cuvânt, era de-ajuns să privesc chipul copilului din fața mea ca să înțeleg că ceva cu totul și cu totul neobișnuit se petrecea chiar sub ochii mei.

Am crezut că uitase cu totul de persoana mea când, întorcându-se spre mine, tovarașul meu imi facu semn cu mana sa ma apropii de el. Prin ușa închisă răzbătea spre noi, când mai puternic, când mai îndepărtat, un murmur de glasuri tinerești, și-am înțeles că în clasa mea de pe vremuri se învăța! După câteva momente de încordată ascultare, l-am întrebat din ochi pe colegul meu la... tras cu urechea și unicul martor al întâmplării ireale, dacă visez sau dacă-i posibil oare, ca prin aranjamente ce depășesc cu mult înțelegerea omenească, să asistăm chiar la o lecție de limbă engleză cu domnul Rădulescu?! Fără să-mi pese de imaginea ce aș fi oferit-o eventualilor trecători ce s-ar fi nimerit prin preajmă, mi-am apropiat și eu urechea de neobișnuita ușă, să pot auzi mai bine trecutul.

De astă dată, peste zumzetul general din clasă, ca de stup de albine, se detașă cu claritate un glas tânăr și tremurat, fără doar și poate din cauza emoțiilor mult prea mari. Inima începu să-mi bată cu putere, de parcă vroia să iasă din piept cacii... m-am recunoscut în persoana emoționatei recitatoare, și-am înțeles ca asist la prima mea ascultare la engleză, în anul întâi de liceu. Deși părea de neînchipuit, mă auzeam declamând, când mai sigură, când mai șovăitoare, cele patru rânduri ale unei poezioare pe care domnul profesor Rădulescu ni le dăduse pentru acasă să le învățăm pe de rost.

*"Humpty Dumpty sat on a wall,
Humpty Dumpty had a great fall;
All the King's horses and all the King's men,
Couldn't put Humpty Dumpty together again."*

Doar acum, ca spectatoare a tulburătorului spectacol prezentat în reluare, realizam cât de bine exprimau versurile acelea nostime propria-mi stare fizică și sufletească din timpul neuitatului "recital". Dacă nu mi-aș fi amintit atât de clar fericitul deznodământ al micii mele drame personale, aș fi fost mai mult decât îngrijorată de soarta emotivei și prea simțitoare eleve de liceu. Nu m-am putut abține să nu constat înduioșată ce cale lungă de transformare și remodelare parcursese din adolescență și până în prezent timida recitatoare. Dar deocamdată, nefiind conștientă de metamorfozele ce mi le rezerva viitorul, îmi așteptam amărâtă verdictul, rușinată peste măsură că mă poticnisem chiar și la cele mai simple versuri

din lume. Dacă aş fi îndrăznit, i-aş fi povestit domnului profesor de câte ori repetasem aceste poezioare, plină de încântare şi mândrie că vorbeam deja englezeşte. Pe scurt, un "dezastru" mai mare nici că-mi puteam imagina. Dar spre surprinderea mea, pământul nu s-a deschis să mă înghită ci din contră, parcă din înălţimile Olimpului se pogorî asupra-mi o binecuvântare, încurajarea domnului Rădulescu, rostită pe tonul cel mai jovial:

- Vezi c-ai rămas în viaţă?! Stai jos, nota 10!

Am răsuflet amândoi uşuraţi, şi eu şi însoţitorul meu, căci greul trecuse, iar partea bună doar începea.

- Da, atunci s-a trezit în mine pentru prima oară sentimentul acela nou, de încredere şi siguranţă, care m-a însoţit permanent de atunci încolo la lecţiile domnului Rădulescu, am simţit nevoia să mă explic.

Şi pentru ca interlocutorul meu mă încuraja din priviri să-mi continui destăinuirea, am reluat cu plăcere firul întrerupt al amintirilor din liceu:

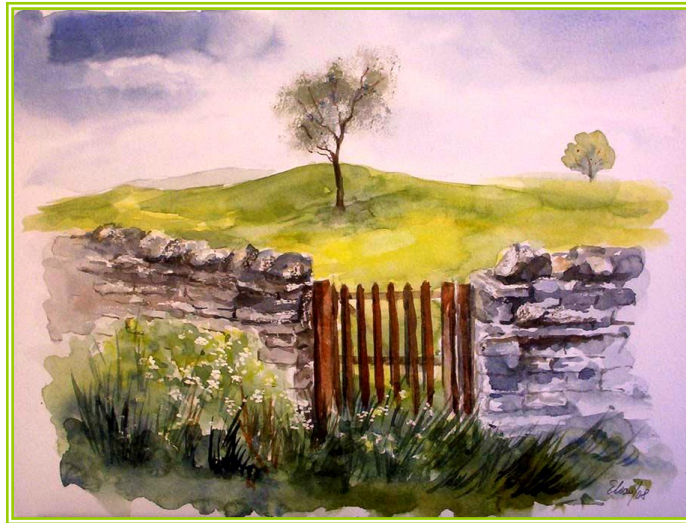
- Am înţeles că profesorul meu de engleză avea darul de a citi "printre rânduri" şi că deşi aparenţele îmi fuseseră atât de potrivnice, a ştiut că-mi pregătisem tema cu sârguinţă şi seriozitate. M-am simţit atunci ca o floare ocrotită, liberă să-şi vadă liniştită de înfloritul ei, sigură că nimeni şi nimic nu o poate ameninţa căci grădinarul e prin preajmă şi veghează asupra ei...pacat că domnul Rădulescu ne-a grădinarit numai un an de zile, chemat pe semne spre alte locuri, de alte sensibile flori, mi-am exprimat regretul sincer.

- Un an e mult timp? mi se adresă pentru prima oară micul meu prieten, după ce mă ascultase cu interes.

- Depinde, i-am răspuns eu gânditoare, sunt meleaguri prin care zăboveşti ani de zile şi tot nu ispraveşti ce-ai început şi sunt locuri prin care eşti doar în treacăt, îţi faci repede treaba şi îţi continui drumul. Uneori un an este atât cât îţi trebuie...

- Ce treabă? vru să ştie imediat tovarăşul meu.

Din tăcerea-mi prelungită a înţeles că "lecţia" se terminase şi că cel puţin pe moment, nu intenţionez să-i răspund la întrebare. M-a luat de mână şi fără vorbe, care oricum ar fi fost de prisos, m-a condus înapoi de unde plecasem, la sala de festivităţi.

Biblioteca de împrumut

În timp ce mă îndreptam spre locul meu, înspre mijlocul rândului de bănci, deranjând un întreg șir de persoane zâmbitoare și binevoitoare, constatam că în sală căldura devenise copleșitoare și că, de nu mi-ar fi fost rușine, aș fi pornit-o din nou în căutarea unui pahar cu apă. Deși din punct de vedere fizic revenisem la locul festivității și la banca mea, gândurile încă-mi rătăceau pe coridoarele liceului, atrase ca de un magnet de lecția de engleză și strania întâmplare legată de ea. Tocmai când îmi dădeam cu părerea că la orice m-aș fi așteptat la capitolul "surprize" legate de sărbătoreasca noastră revedere, numai să descopăr un tunel al timpului în fosta mea școală nu, șirul gândurilor îmi fu curmat de destăinuirea unei colege care considera, cu mândrie și pe bună dreptate, că lucrurile importante în viață deja le înfăptuise, căci "numai acela care a ridicat o casă, a făcut un copil și a sădit un pom se poate considera cu adevărat om! "

Ecoul acelor cuvinte înțelepte mă urmări cu insistență mult timp după întâlnirea noastră de 30 de ani și chiar după ce m-am reîntors acasă, la slujbă și copii, vorbele pline de tâlc continuă să mă preocupe. Întemeierea unei familii, clădirea unei case sau sădirea unui copac sunt în mod evident realizări remarcabile, ce dau un sens adânc vieții omenești și, fără doar și poate, ne conduc spre alegeri de care depinde îmbunătățirea calităților noastre umane... dar parcă ceva lipsea... Ce se întâmplă când ieși în lume? Când treci pragul casei și-ți lași în urmă copacul proaspăt sădit și grădina, ce se întâmplă când îți cauți drumul și

rostul printre oameni, alături și împreună cu ei? Când ești printre oameni, sosis răspunsul căutat, poți alege să dăruiești din ce ai mai bun în tine și atunci, din preaplinul omeniei tale poți sădi, poți semăna și poți planta tot felul de lucruri minunate, pe care solul fertil dar veșnic însetat al sufletelor omenești abia le așteaptă.

Ca prin vis am auzit un oftat de copil și, revenind la realitate, mi-am dat seama că pe tot parcursul cugetărilor mele filozofice despre oameni și omenie, nu fusesem nicidecum singură ci... în doi. Micul meu musafir apăruse și de astă dată după cum îi era obiceiul, adică pe neaunțate. Ceva în privirea sa întrebătoare și ușor amuzată, îmi dădu a înțelege că în tot acest răstimp nu numai că mă urmărise în tăcere, până își pierduse răbdarea, dar chiar îmi citise nestânjenit gândurile, ca dintr-o carte deschisă fără permisiunea mea. Dar cum mă puteam supăra oare pe indiscretul meu vizitator când curiozitatea îi era îndreptățită și de fapt nu făcea decât să-și ceară dreptul la răspunsul ce încă i-l datoram? Cu gândul să mă achit de datorie, adăugai pe un ton plin de subînțelesuri:

- Vrei să punem rămășag că poți sădi o poveste într-un suflet omenesc deschis și primitor, la fel de ușor ca și cum ai semăna semințe în pământul roditor? Mă crezi că e posibilă o așa minune?

Mi-a înțeles imediat aluzia și cu ochi sticlind de interes, m-a îndemnat cu un glas rugător:

- Nu-i așa că a sosit timpul? Hai, nu te mai lăsa rugată atâta, povestește!

- Închide ochii, i-am poruncit scurt și pe un ton voit autoritar, sub care încercam să ascund primele semne ale unei tulburătoare emoții ce puneau stăpânire pe mine de fiecare dată când istoriseam "povestea bibliotecii de împrumut" a domnului Rădulescu.

S-a supus ascultător. A închis ochii și, ca și cum jucase jocul de nenumărate ori, fără să-l rog, începu să-mi povestească cu voce tare:

- Văd un bărbat îmbrăcat în uniformă militară, care se pregătește să iasă spre front, locul acela cumplit unde oamenii mari se războiesc. Tatăl se apleacă să-și îmbrățișeze fiul de-o șchioapă, care la rândul lui, privindu-l în ochi îi promite, cu glas mic și subțirel, că o să aibă grijă de mama... și omul se îndepărtează, lăsând în urmă-i și casa și grădina cu pomii sădiți de mâna lui... băiețelul îl urmărește cu privirea până se pierde în zare, agitându-și din timp în timp mânuța, în semn de rămas buna... Dar tu ce vezi? mă întrebă la rândul lui micul povestitor.

- Văd o casă și un copil, așa, cam de vârsta ta... e vreme de seară și băiatul e adormit, visează că tatăl i s-a întors de pe front și că, strângându-l la piept cu putere, se miră cât de mult a crescut. Lângă băiețel veghează mama, istovită după lunga zi de muncă, dar fără puțință de a adormi. Tânăra femeie e tristă și abătută și, judecând după fruntea-i încrețită, o mulțime de gânduri o chinuiesc: "sunt atâtea lipsuri și atâtea trebuiesc în casa... și pentru toate cele e nevoie de bani! Veșnica grijă și frământare, cum să fac rost de bani?"

- Sunt cam necăjiți, băiețelul și mama din povestea ta, exclamă sensibilul meu ascultător, plin de compătimire. Dar mai bine spune-mi, s-au descurcat până la urmă sărmanii noștri prieteni, le-a venit cineva în ajutor?

- Sigur că au scos-o la capăt! În ajutor le-a sărit nu cineva ci mai degraba... ceva, o nemaipomenită idee creatoare.

Văzându-l că se încruntă, semn că-i nedumerit, am început să-i explic cu deamănuntul:

- Când îți bate vântul prin buzunare și ai mare nevoie de bani, ai întotdeauna la îndemână soluții, oferite chiar de mintea ta. Așadar, de crezi în puterile miraculoase ale gândirii tale, ea te poate oricând și oriunde ajuta. Când îți vine vreo idee năstrușnică, care-ți arată cum s-o scoți la capăt și s-ajungi la liman, e ca și cum banii trebuincioși sunt deja în drum către tine... Dacă reușești să-ți atragi ideea, care de obicei e sfioasă și nu se lasă înduplecată așa ușor, așadar de-ți convingi ideea să treacă puntea dintre propria-ți minte și lumea reală în care trăiești, atunci ești salvat! Cât despre bani, vor ajunge și ei negreșit la destinație... în buzunarul tău.

Dându-mi seama că nimic nu poate fi mai clar decât un exemplu trăit, am hotărât că sosise timpul să revin la lecțiile de engleză și să-l răsplătesc pe micul meu prieten cu povestea promisă.

- Parcă-l aud pe domnul profesor Rădulescu adresându-ne cu patos acea surprinzătoare întrebare, rostită cu atâta simțire în glas: "știți voi ce înseamnă o carte?". Noi, proaspeți elevi de liceu cu mințile încă necoapte, nu ne-am grăbit să ne spunem părerea, crezând pe semne că-i vorba de vreo întrebare de formă sau poate ne-o fi derutat aparenta lipsă de legătură dintre limba engleză și subiectul ridicat. Răspunsul ni l-a

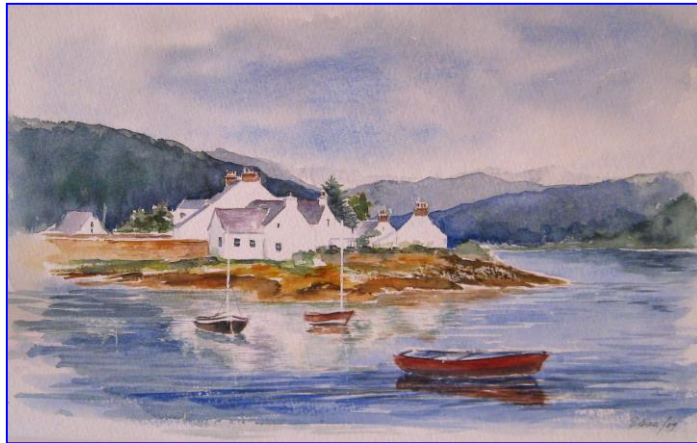
dezvăluit mai apoi tot domnul profesor, pe larg și ajutat de o povestire adevărată, din îndepărtata-i copilărie bucureșteană.

- Știți voi ce puteri nebaneuite se ascund într-o carte și cum te poate ea ajuta, modesta carte, să-ți fie mai bine și mai ușor în viață? Hai să vă povestesc cum ne-am descurcat în timpul războiului, când mama a transformat biblioteca noastră personală într-una de împrumut. Erau vremuri grele, necazuri și lipsuri, iar lumea simțea nevoia să evadeze din apăsătoare viață de zi cu zi. O carte te poate învăța sau instrui, slujindu-ți și îmbogățindu-ți în felul acesta mintea, dar tot la fel de bine stă în puterea cărții să tămăduiască și să aline durerile sau rănille sufletești, ca să nu mai vorbim de înălțarea spirituală, spre care tot ea, cartea, te poate purta. Și toate acestea după nevoia și alegerea ta. Într-un cuvânt, ideea mamei a prins viață, iar lumea lua cărți cu împrumut din biblioteca noastră, în schimbul unei modeste plăți. Din bănuții aceia, puși unul lângă altul, ne-am întreținut noi până la terminarea războiului, când tata s-a întors de pe front. Da, da, în multe feluri te poate sluji o carte...

- Cam complicată poveste, mărturisi cu sinceritate elevul meu, prefer mai degrabă poezioara aceea cu Humpty Dumpty, seamănă mai mult a lecție de engleză...

- Dar cine a spus că trebuie să învățăm doar texte și gramatică în timpul orelor de engleză?! am luat eu apărarea poveștii. Și cum rămâne cu pregătirea pentru viață și examenele ei? Ce valoare au toate acele teorii adunate cu sârg în anii de școală, dacă nu ai habar cum pot fi ele aplicate în folosul tău?

- Bine, bine, încercă să mă împace tovarășul meu, totul e să ajuți ideea să treacă puntea... sa nu crezi că n-am înțeles.

La scăldat

- Hai să vorbim mai bine despre întâmplarea aceea cu haina, ți-o mai amintești?

Revenirăm iarăși la subiectul preferat al lecțiilor de engleză cu domnul profesor Rădulescu. Nu m-am lăsat rugată de două ori și împreună ne amintirăm cum într-o zi, după pauza mare, i-a prins domnul profesor pe băieții noștri jucând fotbal în clasă, cu o minge improvizată dintr-o haină de uniformă făcută ghem.

"Păi voi nu aveți pic de respect pentru lucruri și oameni?! Cineva a muncit din greu să cumpere haina pe care voi, fără rușine, o batjocoriți!" îmi răsună în urechi glasul acuzator al domnului profesor, la fel de viu astăzi ca și atunci, în trecut.

Parcă-i aud vocea cu tonul învăluitor și niciodată monoton, mânioasă și muștrătoare, ca în momentele acelea de cădere în păcat, dar mai mult caldă și încurajatoare, când învățam și ne străduiam. Urmară apoi câteva momente de cufundare lină în trecut, timp în care micul meu prieten mă așteptă răbdător și plin de înțelegere, să reiau firul povestirii de unde l-am întrerupt.

- Cât despre înfățișare, dacă m-ai întreba cum arăta, m-ai pune în încurcătură. Cred că era înalt sau... poate așa mi-a apărut mie, văzut prin ochii adolescenței de atunci. Avea fruntea largă și deosebit de înaltă, iar părul șaten, destul de lung și rebel, îl purta dat peste cap; nasul, ce denota

o înnăscută noblețe, se arcuia ușor acvilin, urmându-și linia armonioasă până spre partea de sus a feței, unde își croiau drum sprâncenele negre și bogate; cât despre ochi, când blânzi când înfocați, ei nu puteau fi decât negri sau căprui, deși n-aș putea baga mâna-n foc că aceasta le era într-adevăr culoarea. Și totuși ceva îmi amintesc foarte bine căci mi s-a întipărit în memorie cu claritate un contrast puternic între albul cămășii și costumul cu croială englezească de culoare închisă. Țin minte că gulerul cămășii se răsfrângea peste cel al hainei într-un fel cu totul neobișnuit, fapt pentru care domnul Rădulescu, văzut cu ochii mei de atunci, îmi părea mai degrabă un poet sau un artist extravagant ce ajunsese din greșeală în școala noastră de cartier.

- Aha, se grăbi interlocutorul meu să-mi întărească părerea, acum mi-e clar de ce ținea domnul Rădulescu morțiș să învățați poezii scurte și versuri hazlii. Am bănuț eu că dascălul vostru de engleză era de fapt un slujitor al cuvântului scris, ce se travestise din cine știe ce motive, într-un profesor de liceu!

- Ia-o mai încet stimat prieten, am încercat eu să-i temperez elanul, ce spui tu legat de versuri s-a petrecut la început, când am fost luați cu ușurelul, dar apoi s-a schimbat "politica" și de la versuri copilăroase trecurăm la proză încâlcită. O sarcină cât toate zilele se abătu asupra capetelor nostre nevinovate, în care nu apucase să între prea mult din limba lui Shakespeare, căci pentru majoritatea clasei noastre era acela primul an de școală în care ne confruntam cu învățarea limbii engleze. Domnul Rădulescu ne-a cerut nici mai mult nici mai puțin decât să cumpărăm cărțuții adevărate, în engleză, să le traducem, să le învățăm și apoi să le prezentăm în față întregii clase.

- Așadar profesorul vostru v-a aruncat în apele reci ale învățaturii de unul singur, făcu haz de mine tovarășul meu de amintiri.

- Învățatul de unul singur și prin propriile puteri, această era metoda de bază a domnului Rădulescu, i-am întărit eu spusele.

- Și nu ți-a fost frică? mă întreba cu vădită curiozitate copilul din față mea.

- Poate de apa și adâncimile ei neștiute, da, mi-o fi fost teamă la început, dar nu și de domnul profesor. Ceea ce m-a surprins cu adevărat a fost faptul că m-am descurcat de minune! Mi-am buchisit cu sârg cărticica, "Povestea celor trei purceluși" se chema, iar când a sosit termenul stabilit am povestit-o în față tuturor, după cum fusese înțelegerea. Și de asta data am rămas în viață și emoțiile nu m-au doborât, ba mai mult, de unde am

fost la început șovăitoare și neîncrezătoare în propriile-mi puteri, până la urmă am prins drag de... apă. Și nu numai eu ci întreaga clasă căpătase chef de zbenguială și bălăceală în apele prietenoase ale limbii engleze. Mare lucru e să nu ai frică.

- Cum poți să te temi când ești dornic să înoți și ai încredere în cel care te împinge spre apă? Își dădu cu părerea micul meu prieten, cu aerul unui adevărat cunoscător în domeniu, ce era.

Despre prezent și o nouă bibliotecă

Niciodată nu știi din capul locului pe unde te va purta cărarea... 36 de ani de la lecțiile de engleză cu domnul Rădulescu, trăiesc peste mări și țări, la mii de kilometri depărtare de Liceul nr. 33. Dacă mă uit pe harta lumii, casa mi s-a mutat mult spre dreapta, așa că nu-i de mirare că respir un aer cald și umed, marin, iar privirile mi se plimbă zilnic peste un decor mediteranean, din care nu lipsesc palmierii și nisipul, mult soare, măslini și...portocali. Îmbătrânitele străzi de cartier pe care umblu astăzi, nu-s cu mult diferite de cele din trecutul meu și dacă m-aș lua după ciudatele lor nume, scrise de la dreapta la stânga, aș putea crede cu ușurință că-i vorba de o reflectare în imensa oglindă a mării, a căilor bătute odinioară în drumul spre liceu.

Apăru și de astă dată ca din pământ și pe neașteptate. Cum mergeam cufundată în gânduri și visare, nu m-am așteptat câtuși de puțin să aud versuri din îndepărtata-mi adolescență, recitate la câțiva pași în urmă mea. Micul meu prieten, ce hotărâse pesemne să mă urmeze până în pânzele albe, declamă special pentru mine o neuitată poezie, de numai două rânduri, lăsată nouă elevilor de altădată spre amintire, de către domnul Rădulescu. Ascultându-l pe talentatul recitator, am constatat cu uimire că participam din nou la un spectacol ciudat și uluitor, în care se juca o binecunoscută piesă veche, într-un decor nou.

*"A sailor went to sea to see what he could see,
but all that he could see was sea, sea, sea."*

- Unde mergem? mă întrebă micul recitator, după ce-și termină poezia.
- La o școală am răspuns cu mândrie în glas, o școală pe cât de specială pe atât de deosebită de cele pe care le-ai vizitat până acum.
- Din nou o școală? încercă să mă tachineze tovarășul meu. Chiar nu-i nimic nou sub soare?! Și de ce spui că-i o școală specială? Ce se învâța acolo?
- Ce se învâța în școala mea? Cum să-ți explic... e vorba de o materie nouă și nu prea cunoscută, "fizica familiei" se cheamă.
- Fizica familiei?! repetă după mine, mirat. Ce nume ciudat! Și vor cuvintele astea două să se lege? De mi-ai fi cerut mie părerea, eu te-aș fi sfătuit să le desparti și să faci din ele două materii.
- Ar fi tare păcat, i-am explicat eu cu răbdare, căci "fizica familiei" s-a născut dintr-o reușită "conviețuire" a celor doi termeni atât de diferiți în ochii tăi. Ce-i rău în faptul ca un domn învățat, serios și pedant trăiește în armonie cu soția lui, o fire practică și descurcăreață? Domnul "fizică" de care-ți vorbesc e, ca mai toți savanții, cu capul în nori, preocupat de legi și principii, în timp ce simpatica doamnă "familie" e cu picioarele pe pământ, ghidată de un scop clar în viață, legat de copii și roșul lor. Ca și cum ai pregăti o prăjitură, dacă amesteci cu chibzuială știința gândirii conștiente în viața familiei de zi cu zi și adaugi, după o rețetă precisă, câteva "ingrediente" speciale, reușita și succesul nu vor întârzia să apară, atât pentru tine cât și pentru toți cei ai tăi. Ai vrea să înveți cursul de gătit sănătos? mi-am întregat eu elevul, mai în glumă, mai în serios.

Nu mi-a răspuns la provocare și, pentru că începusem a-i învăța firea, nu m-a surprins să-l aud pe micul meu prieten cum schimbă subiectul convorbirii, întrebându-mă nerăbdător dacă mai e mult până ajungem la școală. Când ne oprirăm în față clădirii vechi, de 9 etaje, își exprimă nedumerirea:

- Ești sigură că suntem pe drumul bun? Nu văd nici o școală, nici mică, nici mare, ca să nu mai vorbesc de una specială!

La intrarea în bloc ne întâmpină un iz de igrasie, amestecat cu puternice mirosuri de mâncare și condimente exotice necunoscute nouă, fapt pentru

care tovarășul meu se uită întrebător spre mine, așteptând parcă să-i confirm că o vrednică gândire creatoare se pusese pe treabă tocmai în bucătăria vecinilor de la parter. Un lift obosit își făcu fără chef datoria și ne urcă, când mai lin când mai smucit, până la al cincilea etaj. În timp ce apăsam pe butonul soneriei, am observat cum neliniștea pune stăpânire pe însoțitorul meu și cum îl încearcă teama, teama de necunoscut. Mă apucă de mâna pe care i-o întinsei grijulie în chip solidar și întrebă șoptit:

- De ce parte a catedrei o să fii?

I-am înțeles imediat întrebarea și în grabă l-am lămurit:

- În școala asta eu sunt călăuza...

O adolescentă zâmbitoare ne-a deschis ușa larg și ne-a îmbiat să trecem pragul modestului apartament, locuit de Mazal, eleva mea, împreună cu mama și ceilalți 6 frați ai ei. Pentru oricine ne-ar fi privit dinafară, era clar că ne cunoșteam bine și că n-aveam nevoie de cuvinte spre a comunica. În timp ce micul musafir examina cu interes sufrageria modestă dar primitoare, privirile mele îmbrățișară în semn de salut mica grupă de studiu a 9 fete istețe și dornice de învățătura, în ultimul an de liceu. Tânărul vizitator nu se lasă indus în eroare de lipsa convenționalei catedre sau a șirurilor lungi de bănci și încercă cu insistență să găsească cel puțin tabla de scris, căci în absența ei nu se putea vorbi de nici un fel de școală, după părerea sa. Când în cele din urmă o descoperi într-un colț mai ferit, așezată cu grijă pe un trepied scund de lemn, exclamă amuzat:

- Tabla voastră e cam mică și seamănă mai degrabă cu un tablou de valoare ce așteaptă răbdător și cuminte să-i vină rândul la licitat!

În timpul lecției m-a ascultat tăcut și cam îngândurat și ca niciodată, n-a încercat să-mi pună nici o întrebare. Tocmai când mă pregăteam să-mi cercetez elevul, să aflu ce îl frământă, mi-o luă înainte și se grăbi să mă liniștească, pe un ton afectuos:

- Nu-ți face griji pentru mine, sunt doar uimit. Și mă gândeam că poate nu intamplator...

Dar nu apucă să-și ducă vorbele până la capăt căci atenția ne fu atrasă de ușa de la intrare, care se deschise încet și fără zgomot, atât cât să se poată strecura prin crăpătura îngustă silueta unui copil de 11 ani, fratele cel mai mic al lui Mazal. Scund de înălțime și cu trup îndesat, turnat parcă din ciocolată brută, Eitan trecu pe lângă noi cu repeziciune și cu ochii plecați în jos, hotărât să scape cât mai repede de ploaia de șicane ce

se abătu asupra sa. Dacă pielea nu i-ar fi fost de culoarea cafelei, căci rădăcinile i se trăgeau din neamuri africane, am fi putut vedea cu ușurință roșeața ce îi acoperise obrajii durdulii.

- Ce mai face domnul bibliotecar? Eitan, mi-ai completat fișa? Cum merg încasările? Să știi că vin acușica să-mi recomanzi ceva nou de citit! și tot așa chiar și după ce băiatul ajunsese la adăpost, în cameră sa.

- Ce zici de bibliotecarul nostru? îl întrebai pe cel mai tânăr dintre spectatorii la scena descrisă mai sus.

Fără să-i mai aștept răspunsul, l-am condus pe micul meu prieten în camera alăturată și i-am prezentat cu mândrie cele 4 teancuri de cărți, rânduite cu grijă pe un mic birou.

- Asta-i biblioteca noastră de împrumut! i-am explicat eu emoționată. Câteva zeci de cărți ce leneveau plictisite pe rafturile bibliotecii mele, și-au schimbat bucuroase domiciliul și-au venit aici în deplasare, dornice să se apuce de muncit. În schimbul a numai 5 șekeli ca taxă de-mprumut, cărțile mele sunt gata să iasă în "misiune" și să slujească cu devotament pe orice iubitor al cuvântului scris. În felul acesta simplu și economicos sunt înrolați sub steagul unei nobile idei create o mulțime de rude, prieteni, vecini și cunoscuți, care nu numai că își îmbogățesc cultura, dar ne și sprijină în reușita proiectului nostru de facut... bani. E clar că avem cu toții doar de câștigat!

La apogeul discursului rostit cu sincer entuziasm am observat că elevul meu nici nu mă ascultă, preocupat peste măsură de cutia de tablă pe care un iubitor de ordine și disciplină o aliniase cu grijă în continuarea teancurilor de cărți. După ce o măsură și o cântări din ochi, înainte să apuc să-i explic că acolo ne țineam noi banii, curiosul meu invitat hotărî să treacă la acțiune și să descopere prin forțe proprii ce conținea cutia aceea atrăgătoare, pe care scria cu litere mari de tipar "Biscuiți fini". Când începu să agite cu putere pașnica noastră pușculiță, neobișnuită cu un astfel de interogatoriu violent, monedele se făcură imediat auzite și împreună cu ele răspunseră la apel, cu sunet mai sec și potolit, bancnotele de hârtie.

- Și ce-o să faceți cu banii? mă întrebă cu vădită curiozitate.

- După ce-o să-i plătim bibliotecarului nostru salariul binemeritat, o să cumpărăm cărți de școală, manuale de "Fizica familiei"...si apoi...

La auzul răspunsului meu, ce dezvăluia de fapt un ingenios plan de autofinanțare, tovarășul meu scoase un chiot de bucurie și-și ceru imediat dreptul la cuvânt:

- Așadar povestea dascălului tău, povestea bibliotecii de împrumut a domnului Rădulescu, a reușit să treacă puntea!!! exclamă pe un ton victorios.

- Ai dreptate, am confirmat eu fericită că împărtășeam amândoi aceeași adâncă înțelegere, în toți acești ani povestea m-a însoțit cu răbdare și staruința... până ce...

Văzând că emoția greu stăpânită, meteahnă de-o viață întreaga, mă împiedică să-mi duc la capăt ideea, îmi sări grăbit în ajutor:

- Până ce n-ai mai avut încotro și-ai trecut și tu puntea împreună cu ea! E atât de clar și de limpede, ce mai stricăm noi atâtea vorbe și cuvinte?

Surprins el însuși de măiestrele rime de circumstanță, ce anunțau un tânăr talent în devenire, micul poet mă privi câteva clipe în tăcere, pentru a izbucni apoi într-un hohot de râs molipsitor.

În spatele frontului

Iată-ne reveniți din nou la străduțele liniștite de cartier, respirând grăbiți aerul umed al serii în drumul de întoarcere spre casă.

- Ce crezi despre cel mai tânăr bibliotecar din lume? mi-am îndemnat tovarășul de drum la vorbă, curioasă să-i aud impresiile.

- Eitan e un luptător pe cinste!

- Și cum ai ajuns tu la concluzia asta? am vrut să știu imediat, gândindu-mă la cât timp îmi luase mie să descopăr acest adevăr și anume că fratele mai mic al lui Mazal era plămădit din aluatul celor ce știu cum să obțină ceea ce-și doresc în viață.

- Păi i-am văzut trofeul...

- A, cupa lui Eitan, am exclamat eu surprinsă de spiritul de observație al micului vizitator.

Cupa aceea, care ocupa un loc central și de cinste în camera ce ne slujea drept sală de clasă, nu putea trece neobservată și-mi amintesc cum, cu un an în urmă, mi-am muncit nu puțin mintea să înțeleg după ce legi tainice tot apăsarea și dispărarea de pe bufetul din sufragerie. Până ce într-o zi n-am

mai suportat misterul și i-am cerut ajutorul lui Mazal, care m-a lămurit amuzată, explicându-mi că Eitan practică boxul thailandez și că în fiecare lună se disputa un meci de finală ce desemna fericitul campion. Cupa despre care întrebasesm trecea din casă în casă și zăbovea la fiecare câștigător exact o lună, de la o finală la alta.

Trebuie să mărturisesc că preferința lui Eitan pentru un sport pe care-l consideram deosebit de dur și brutal, m-a uimit peste măsură. Ce-i drept băiatul, scund și îndesat, avea o constituție fizică robustă, demnă de invidiat. Era clar că nu va mai dura mult și rotunjimile de copil se vor topi în furnalul modelator al organismului său tânăr în plină dezvoltare, pentru a face loc unui trup vânjos și bine clădit, numai potrivit pentru lupta corp la corp de care părea atât de atras.

Dar la vremea la care am aflat despre înclinațiile lui sportive, Eitan era un copil durduliu, sensibil și rușinos. De-a lungul celor 4 ani de zile cât am ajutat-o săptămânal pe sora sa mai mare la lecțiile de matematică, fratele lui Mazal a fost și a rămas peste măsură de sfios și retras față de mine. Chiar și după ce s-a alăturat cauzei noastre și a devenit bibliotecar, Eitan nu s-a schimbat și a continuat să-mi evite privirea, ca nu care cumva să încerc sau chiar să apuc să schimb vreo vorbă cu el. Să aud la vremea respectivă că Eitan cel sfios se lupta pe ringul de box, ba mai și câștiga trofee, era prea mult pentru puterile mele de înțelegere din acea perioadă, de totală neștiință în ale boxului, thailandez sau netailandez. Doar după ce mi-a venit ideea să caut pe Internet informații și lămuriri, m-am liniștit și-am înțeles că eroul nostru alesese nu numai un sport de performanță ci un întreg sistem de luptă al forțelor trupești și sufletești în scopul autoapărării.

- Cum, n-ai știut că-i vorba de o străveche artă marțială care s-a transformat într-un sport nobil, considerat regesc? mă surprinse micul meu prieten cu cunoștințele sale din domeniul discutat. Și dacă tot vorbim de lucruri ce ne stârnesc mirarea când descoperim că nu sunt ceea ce păreau a fi, apoi "fizica familiei", materia asta nouă a ta, nu-i cu nimic mai prejos decât regescul box thailandez...

- Hmm, un sport regesc, repetai visătoare cuvintele ce defineau atât de frumos reușita alegere a lui Eitan, un sport regesc...

Dintr-o dată, ca și cum aș fi rostit două vorbe fermecate, cu puteri tainice, m-am trezit proiectată spre lumi de visare, dincolo de limitările timpului și spațiului. Pe ecranul minții, sub privirile mele uimite, începură să apăra unul după altul, venerații regi ai regatului thailandez din toate timpurile

sale; cu toții se luptau corp la corp, cu măiestrie înverșunată exersau și se antrenau și toate acestea spre a modela nu numai o formă de luptă ci și o filozofie de viață, care prin valorile sale spirituale și morale urma să susțină amintitele tehnici și procedee fizice de autoapărare. La acest pact al regilor tailandezi aderase Eitan al nostru, pe care căile pline de neprevăzut ale vieții îl purtaseră de pe continentul african, din meleagurile Etiopiei, tocmai spre Orientul mijlociu.

Adevărul este că și fără a ne referi la alesul box tailandez, cuvântul "regesc" i se potrivea de minune tânărului nostru bibliotecar. Atunci când Eitan se simtea în largul lui, nestingherit de priviri străine și oaspeți necunoscuți, era ceva maiestos în felul în care se mișca și-și purta cu naturalețe trupul mic și bine cladit. În rarele momente în care am avut ocazia să-l privesc când nu se simțea observat, trăgând cu coada ochiului prin ușa deschisă a bucătăriei, cum își pregatea cafeaua cu lapte sau cum își încălzea mâncarea, așadar în acele momente de intimitate doar cu sine însuși, Eitan emana o noblețe înăscută și o maturitate surprinzătoare pentru un copil care abia trecuse pragul primului său deceniu de viață. Iar dacă aveai norocul să te privească Eitan direct în ochi, eliberat prin cine știe ce minune de stânjenitoare-i timiditate, îți puteai da seama imediat că aveai în față un rege luminat, a cărui oglindă a sufletului îți dezvăluia fără ocolișuri inteligența, generozitatea și bunătatea cu care fusese dăruit.

- Și cum l-ai convins pe băiatul de viță regească să accepte modesta slujbă de bibliotecar? m-a trezit din visare tovarășul meu de drum.

- Propunerea i-a transmis-o cu diplomație dar și cu entuziasm chiar sora lui, la rugămintea mea. Convinsă fiind că nu există o mai portivă ambasadoare a cauzei noastre, am îndemnat-o pe Mazal să-i povestească lui Eitan despre proiectul bibliotecii noastre de împrumut și despre funcția cheie de bibliotecar. Tratatările au fost scurte și încununate de succes, iar la următoarea noastră întâlnire Mazal m-a anunțat victorioasă, cu bucurie în glas: "Eitan a acceptat slujba, dar nu vrea să-i plătim salariu, a spus că e gata să ne ajute și nici nu vrea să audă de bani". Dar la răsplata bănească nu am renunțat și cu gândul la lecții folositoare pentru viitoarea viață de adult a proaspătului nostru bibliotecar, lecții de care aș fi vrut să fi avut și eu parte la vârsta lui, am exclamat pe un ton categoric: "lasă că-și au și banii rostul lor... și mai spune-i lui Eitan că-i tare dulce".

Adevărul este că fratele mai mic al lui Mazal e un băiețandru cu adevărat dulce, făcut parcă numai din... ciocolată. Pe chipul lui și-a dat întâlnire o întreagă gamă a nuanțelor de cafeniu, de la cele mai întunecoase, amintind cacaoa și ciocolata amăruie, până la cele luminoase ale cafelei,

cu mai mult sau mai puțin lapte în ea... astfel încât întreaga înfățișare a tânărului nostru bibliotecar e dominată de o unică și singură culoare. Pielea mată și întinsă îi este maro, la fel părul scurt și cârlionțat mărunț-mărunț, ochii surzători și plini de istețime, până și buzele frumos conturate nu fac excepție de la regula amintită. Nașul mic și delicat, deosebit de feminin, se continuă cu o frunte peste măsură de înaltă, ce te anunță că ai de-a face cu un spirit cu vederi largi, luminat și înțelept.

Obosit de auzul atâtor înalte calități sau poate un pic gelos pe băiatul de viță regească, micul meu prieten îmi întrerupse "dulcea" caracterizare, spre a-mi adresa o nouă întrebare:

- Și cum a fost când a sosit timpul plății?

- A, primul salariu al lui Eitan... am început eu să-mi amintesc cu nostalgie.

I-am povestit ascultătorului meu cum am plănuit o mică ceremonie prin care i-am înmănat bibliotecarului nostru, după mai bine de o lună de activitate, plata binemeritată. Fetele i-au scris lui Eitan o felicitare, cu urări și cuvinte de mulțumire în timp ce eu, cu gândul tot la lecții, l-am invitat pe noul nostru angajat la o discuție plină de metafore și pilde din domeniul istoriei:

- Eitan, ai auzit de cel de al doilea război mondial care a zguduit întreaga Europă în secolul trecut?

Doar după ce tânărul nostru salariat incuvinta din cap, semn că subiectul îi era cunoscut, mi-am continuat interogatoriul:

- Dar despre bătălia de la Stalingrad ai auzit?

De astă dată capul lui Eitan se mișcă fără ezitare de la dreapta la stânga. Și pentru că băiatul tăcea încurcat, neîndrăznind să-mi ceară lămuriri, i-am povestit despre mersul războiului în anul 1942 și despre intențiile invincibilei armate germane de a cuceri cât mai repede Rusia sovietică. Pentru a mă asigura că Eitan realiza adevărata amploare a acțiunii la care mă refeream, am trecut la numere și cifre, care chiar și așa rotunjite, erau deosebit de impresionante:

- În fața Stalingradului și a slabitei armate rusești a fost concentrată cea mai mare forță de distrugere cunoscută vreodată în istoria omenirii, peste

un milion de soldați ce nu cunoscuseră până atunci înfrângerea, 10,000 de tunuri și 12,000 de avioane!

După câteva secunde de tăcere, am trecut la atac cu o nouă întrebare, rostită pe un ton dramatic și ceremonial:

- Și cine crezi tu că a ieșit victorios?

Eitan a înțeles, chiar și fără să fi învățat istoria celui de al doilea război mondial, că-i vorba de-o "capcană" și că nu m-aș fi ostenit să relatez toate aceste date de n-ar fi fost vorba de un rezultat contrar așteptărilor. Cu glas sfios, care nu se potrivea deloc cu imaginea boxerului de performanță, Eitan răspunse în stilul său laconic:

- Nu cred să fi învins nemții...

- Ai dreptate! Glorioasa armată germană a suferit cea mai mare înfrângere cunoscută vreodată, dar știi de ce? Pentru că un general rus a avut o idee genială, legată de o ingenioasă strategie. La ordinul său, atacurile armatei sovietice au fost direcționate nu contra soldaților experimentați ci asupra liniilor de aprovizionare cu armament, combustibil și alimente din spatele frontului. Lipsită de hrană, arme și muniții, armata germană a devenit în scurt timp o masă dezorganizată de luptători demoralizați, iar victoria ce le păruse atât de sigură s-a transformat într-o înfrângere dezastruoasă. Și pentru ca mesajul pe care intenționez să-l transmit bibliotecarului nostru să fie și mai clar, am hotărât să-mi exprim direct aprecierea față de munca sa.

- Eitan, eforturile tale sunt legate de aprovizionarea unei modeste "armate". Sper că înțelegi acum cât de important este rolul tău și cât de mult depinde soarta unui război de spatele frontului!

Dacă pilda legată de război l-a tulburat în vreun fel pe fratele mai mic al lui Mazal n-o să știu niciodată, căci așa cum îi era obiceiul, Eitan și-a ascuns sfios privirea sub pleoapele plecate. Cât despre mine, m-am simțit mulțumită și ușurată că cel puțin încercasem să-mi exprim prețuirea și admirația față de băietanul rușinos, atât de îndrăgostit de box, fără de care mica noastră bibliotecă de împrumut nu și-ar fi deschis porțile primitive, fără de care nu aș fi avut ce-i povești domnului Rădulescu.

După lecția de istorie am trecut la afaceri. Am răsturnat conținutul fostei cutii de biscuiți, bancnote foșnitoare și monede sunătoare, pe masa din sufragerie și am separat partea lui Eitan după cum ne fusese înțelegerea.

L-am privit înduioșată pe bibliotecarul de 11 ani cum își adună mica lui comoară, zâmbind mulțumit, pe sub mustața ce mai avea de așteptat câțiva ani buni până să apară. Și pentru că tot sparsesem ghiața, mi-am zis că nu am ce pierde încercând să-mi trag încă un pic de limbă angajatul:

- Eitan, cum îți pare munca de bibliotecar?

Văzând că zâmbește încurcat, m-am grăbit să-i sar în ajutor:

- Ce-ți place cel mai mult la noua ta slujbă?

De astă dată răspunsul sosi imediat și fără ezitare:

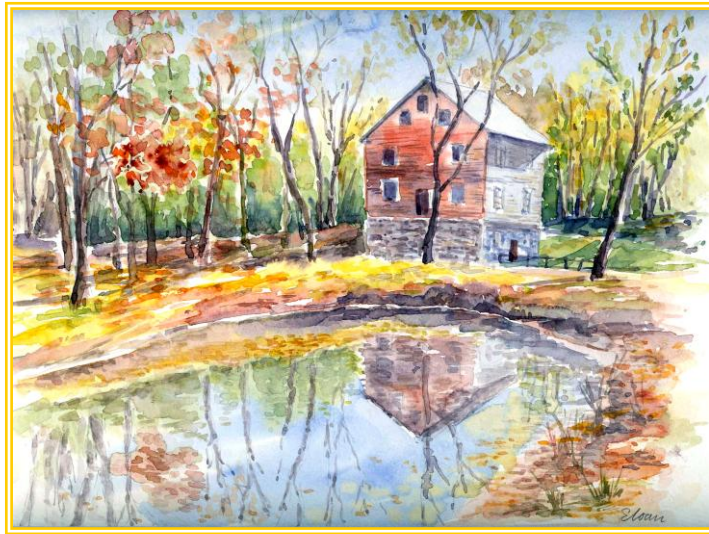
- Îmi place că eu sunt șeful și că nu mă sâcâie nimeni cu ordine și dispoziții.

- Și ce ți-e cel mai greu? mi-am continuat eu interviul.

S-a codit un pic, dar până la urmă tot mi-a mărturisit:

- Să scriu în catastif pe fiecare, pe ce dată a luat cartea și când trebuie să o înapoieze, nu-i așa de interesant.

Tot mai bună-i meseria de boxer decât scriptologia, mi-am zis eu în sinea mea, întrebându-mă dacă nu există vreo legătură între "norocul" că nu aveam nici un datornic și faptul că bibliotecarul nostru practica un sport atât de... tailandez?

Filozofia pădurii

- Închide ochii, îmi porunci tovarășul meu de joacă, pe un ton voit categoric și serios, așa cum o făcusem și eu odinioară în pragul primei noastre călătorii comune în timp.

Și pentru că de fapt nu avea nici o importanță cine e gazda și cine-i invitatul sau cine inventase primul jocul nostru atât de util, îmi acceptai cu supunere rolul și, cu vădită curiozitate, mă lăsași purtată spre alte lumi, misterioase și... mai puțin populate.

Am tras adânc aer în piept pentru a simți mai din plin pădurea, întrebându-mă prin ce minune îmi apare atât de apropiată și reală, când cu numai câteva clipe în urmă nici măcar nu-i bănuisem existența. Tovarășul meu de drumeție mi-o luă înainte, purtat de pași sprinteni și vioi și se opri doar când ajunse în preajma unui stejar impunător, cu trunchiul atât de gros încât amândoi împreună, cu brațele larg deschise, n-am fi reușit să-l îmbrățișăm. Deși știam că rareori îmi lua în seamă întrebările rostite cu glas tare, îndrăznii totuși să-l întreb:

- De ce m-ai adus aici?

- Ca să poți vedea mai bine răspunsul, mi-a spus pe tonul cel mai firesc.

M-a lăsat să cuget o vreme la cele auzite, să privesc împrejur și să cercetez locul. Dar cum tăcerea mea se prelungea, semn că încă nu-i pricepusem adevăratele intenții, oracolul cu chip de copil se hotărî să-mi vină în ajutor pe o altă cale. După ce scotoci cu piciorul prin covorul de frunziș uscat, se aplecă să ridice o ghindă mărunță de stejar, ce se odihnea pe jumătate adormită la rădăcina copacului secular. O scutură de pământul uscat, o lustrui cu mâneca hăinuței și când socoti că arăta suficient de dichisita, începu cu naivitate prefăcută, s-o întrebe tot felul de întrebări, ce-mi părură mai degrabă destinate mie:

- Din tine a crescut stejarul ăsta minunat?! Cine te-a îndrumat și cine te-a învățat, micuță ghindă, cum să-l crești așa de mare? De unde au izvorât forța și înțelepciunea ce i le-ai dăruit? Și cine sau ce ți-a înlesnit transformarea? Spune-mi, care-i secretul tău?

L-am lăsat pe micul meu prieten să-și continue convorbirea cu eroii săi, ghinda și stejarul și m-am cufundat în propriile mele cugetări. Mă aflam în pădurea seculară, în jur, viața forfotea în infinitele ei forme de manifestare. În apropiere se auzea o apă curgătoare, iar prin acoperișul des de ramuri răzbeau până la mine căldura și lumina razelor de soare. Nimeni nu-mi vorbise despre vreo ordine sau legi universale și cu toate acestea, o ghindă de stejar îmi povestise, nu prin cuvinte ci prin propria ei pildă, despre tainice forțe interioare și despre o înțelepciune ce sălășluiește în tot ce-i viață și ne înconjoară. Dintr-o dată am înțeles că nu-i nevoie să înveți firul de iarbă cum să răzbată prin crăpătura din asfalt și nici să convingi pescărușul să cucerească înălțimi, oricum toate acestea se vor întâmpla ca de la sine de vei permite lucrurilor să se petreacă, fără să te amesteci, fără să deranjezi... am înțeles care-i secretul împlinirii: a ți se înlesni și a fi susținut, precum pământul sprijină ghinda să se transforme în copac.

Pe nesimțite gândurile mă purtară spre un alt stejar și o altă ghindă și am văzut cum este începutul, când spre a prinde viață ideea creatoare se cere ocrotită, susținută, până își dobândește propriile sale forțe și puteri nebănuite, până ce încet-încet ajunge să îmbrățișeze râvnitele înălțimi albastre, întocmai ca stejarul.

- Acum ai înțeles ce se întâmplă când sădești o poveste? mă trezi din visare glasul subțirel și atât de bine cunoscut.

- Da, am văzut răspunsul... am înțeles și cum este cu noi oamenii și cum ce ne-ar trebui nouă în lunga călătorie de la sămânță la floare sau cu alte cuvinte...

- De la ghindă la stejar, mă completă oarecum nerăbdător copilul atotștiutor. Și pentru că acum totul este clar, hai să mergem, lecția s-a terminat!

Deși tonașa mea gazdă părea grăbită să ne încheiem vizita în sânul naturii, eu aveam alte gânduri și planuri. Cu încăpățânarea unui copil care știe ce vrea, am hotărât să nu părăsesc pădurea până ce nu-l fac pe pajul prințesei de altădată și partenerul meu de aventură din prezent să mărturisească ceea ce eu de mult ghicisem. Căci nu-mi luase prea mult timp să înțeleg că de fapt însoțitorul meu știa mai bine decât mine tot ce îi povestisem despre domnul Rădulescu, că la lecțiile de engleză participase cu plăcere și că declamase poezioare nostime cot la cot cu mine.

- Spune-mi te rog, l-am întrebat fără ocolișuri, de ce nu m-ai însoțit și la celelalte materii? Mi-ar fi fost mult mai ușor dacă ai fi fost tot timpul alături de mine, în anii aceia de școală.

Micul meu paj deveni dintr-o dată serios, cumva trist și cu vădită lipsă de plăcere mi se destăinui cu glas șoptit:

- Fiindcă mi-era mai tot timpul teamă și mi-a fost frică să nu mă pierd prin locurile acelea străine.

Teama... sentimentul care frânge aripi și umbrește bucuria, teama de a fi tu însuși... Era rându-mă să devin serioasă. Puteam oare să-l învinuiesc de trădare pe micul meu slujitor, când îi înțelegeam atât de bine temerile și neliniștile care ne-au însoțit în timpul lungilor ani de școală? Dar la orele de engleză eu și micul paj eram nedespărțiți, învățând cu plăcere nu numai limba străină dar și meșteșugul descoperirii de sine, al propriilor calități și resurse interioare.

Și pentru că mă aflam pe tărâmul în care orice era posibil, gândurile mi se transformară în realitate, iar pe ecranul minții începură a se derula, ca la comandă, imagini vii și clare dintr-o fremătătoare sală de clasă în care elevii așteptau cu nerăbdare să înceapă lecția de... engleza.

Probabil că era o zi ploioasă căci domnul Rădulescu purta peste haină costumului englezesc o pelerină largă, dintr-un material cu model ecosez, la care se adăugau accesoriile de rigoare, pălăria cu boruri largi și umbrela cu mâner rigid. Gentlemanul din fața noastră, ieșit parcă dintre cețuri londoneze, trecu grăbit pragul clasei și din treacăt își aruncă ochii peste tabla aflată pe peretele dinspre ușă.

La vederea cuvântului TEAMĂ, rămas neșters de la lecția precedentă, fără nici o vorbă, doar încrunțat, domnul Rădulescu apucă buretele, hotărât să pună capăt imediat supărătoarei prezențe. Dar la jumătatea drumului se răzgânde și mânuind creta albă ca pe o spadă, tăie cu două linii scurte, în formă de x, pe cel mai de temut dușman al învățării de voie și din plăcere. Ca și cum învingerea întunericului nu era de ajuns, se gândi domnul profesor cum să aducă în clasă, dar și în sufletele noastre tinere, lumina atotbiruitoare. Sub privirile noastre uimite apăru cuvântul FREEDOM, scris de mâna sigură a celui mai înverșunat apărător al său.

Și eu și copilul care mă însoțea de bună voie am răsuflet ușurați, căci eliberați de sentimentul atât de apăsător ne puteam vedea în sfârșit de treabă - a afla cine suntem și pentru ce trăim. Așa era domnul Rădulescu, nu îngăduia teama...

La distanță de un "clic"

Tocmai îmi povesteam micului meu paj cum soțul meu m-a îndemnat, nici mai mult nici mai puțin, să-l caut pe domnul Rădulescu. Bineînțeles că la prima vedere ideea mi s-a părut absurdă și de nerealizat. Închipuindu-mi cele câteva zeci de mii de linkuri pe care amabilul Google mi le-ar fi furnizat în numai câteva secunde, de i-aș fi cerut-o, am replicat exasperată că proiectul fantezist nu are nici cea mai mică șansă de reușită.

- E ca și cum aș căuta acul în carul cu fân! continuai să mă împotrivesc.

Prietenul meu m-a ascultat cu răbdare până ce mi-am terminat argumentata pledoarie și doar atunci îmi porunci pe un ton hotărât:

- Fă clic!

Cu ochii fixați pe ecranul calculatorului, îmi dădu a înțelege că nu am de ales și că n-are de gând să se miște de lângă mine până n-am să fac ce mi-a spus. Dintr-o dată, ca la comandă, spiritul meu de aventură se trezi din amorțire și cu copilărească bucurie la gândul celor ce urmau să vie, am exclamat victorioasă:

- Și la urma urmei, de ce nu?!

Tehnologii moderne și complexant de avansate trecură la acțiune în slujba mea și fără zgomot și fără îmbulzeală, pe ecranul calculatorului se ordonară unul după altul, primele 10 link-uri din cele 732.000 ce conțineau numele căutat cu atâta înfrigurare. M-am uitat cu priviri acuzatoare spre sfetnicul meu, ca și cum el era vinovatul că în car îmi intrase atâta fan...

- Fă clic! mă îndemnă pentru a doua oară.

De la prima încercare, prin acel noroc al începătorului despre care se scrie prin cărți, sub privirile-mi uluite apărură pagini de Wikipedia și un impresionant site de literatură și detenție. Ajunsesem la domnul Rădulescu!!! Cât de ciudat era să constat ca în tot acest răstimp dascălul meu de engleză fusese atât de aproape de mine, la distanță de numai un "clic"! Și cât de mare mi-a fost uimirea să descopăr că profesorul meu din liceu era un prolific scriitor de beletristică, cu o arie de manifestare deosebit de largă, dar și unicul istoric al detenției române sub comunism, cercetător al artelor plastice și editor. Nimic nu mă pregătise pentru o asemenea descoperire și trebuie să mărturisesc ca emoțiile mă copleșeau din ce în ce mai puternice cu fiecă rând citit.

- Ai văzut, ai trecut și de astă dată puntea! Ai cerut și ai primit o cale! Data viitoare să nu te mai împotrivești, mă mustră înțeleptul meu sfătuitor cu glas ușor supărat, data viitoare să nu te mai îndoiești!

Și a urmat apoi o lungă și elaborată scrisoare, de la "o fostă elevă a liceului 33" către dascălul său și a urmat apoi răspunsul cald și emoționant al domnului Rădulescu către eleva dumnealui, în care înainte de toate mă îndemna ca și atunci, în anii liceului, să apuc pe-o cale a descoperirii de sine: "Pentru că ne aflăm la capitolul literatură, te rog reia istorisirea cu biblioteca de împrumut a mamei și cu aceea creată în casa unui băiet săracan de 11 ani, bibliotecarul vostru. Reia-o ca schiță literară și public-o neapărat undeva... Te felicit de pe acum și aștept urmarea!"

În primul an de liceu, când abia începusem studiul limbii engleze iar bagajul de cuvinte pe care le înțelegeam era tot atât de ușor ca și numărul anilor pe care-i purtam, mi-a cerut domnul Rădulescu să citesc o carte și nu numai s-o traduc, dar s-o și povestesc cu propriile-mi cuvinte, în limba străină pe care tocmai o învățam. Nu are importanță cât de greu mi-a fost și în ce măsură m-am temut că n-o să-mi duc sarcina primită la un bun sfârșit, ceea ce-mi amintesc este sentimentul de mândrie și fericirea biruinței. Și iată-mă astăzi, după atâția și atâția ani, buchisind tot la o poveste, o schiță literară despre două biblioteci... Nu mi-am închipuit că

în vremurile prezente drumul meu se va încrucișa pe cale virtuală cu cel al domnului Rădulescu și mai ales nu m-am așteptat să mă trezesc din nou, la îndemnul aceluiași dascăl, în apele adânci ale descoperirii și depășirii de sine. Să redevin eleva de pe vremuri și să primesc o temă atât de grea, nu la engleză ci la "scriere creativă"... cine ar fi crezut că toate acestea mi se vor întâmpla tocmai mie, la vârsta mea?!!! Precum am mai spus, niciodată nu știi pe unde te va purta cărarea.

Înainte de a-mi termina scrierea despre cele două biblioteci de împrumut, aș vrea să mă destăinui și să mărturisesc că micului meu paj îi revin drepturi de coautor.

- Ajută-mă să-nchei povestea, l-am rugat cu glas alintat și mios, prin care speram să obțin colaborarea credinciosului meu slujitor.

M-a privit lung și cercetător, dar când s-a convins că nu glumesc și că intențiile îmi sunt serioase, a acceptat cu bucurie rolul. După câteva minute de intensă căutare, talentatul poet mi-a prezentat cu mândrie finalul comandat:

- Știu ce se potrivește cel mai bine! Am să-ți dictez rar și răspicat, cuvânt după cuvânt, hai, scrie după mine:

*"Pussy-cat, Pussy-cat, where have you been?
"I've been to London, to visit the Queen."
Pussy-cat, Pussy- cat, what did you do there?
"I frightened a little mouse under the chair."*

Sfârșit?

11. 11. 2008 – Israel

Din spatele culiselor unei schițe literare sau în loc de rămas bun

Rândurile scrise în continuare nu aparțin versiunii inițiale a acestei scrieri ci au fost adăugate câteva luni mai târziu. Dar la acea dată de 11 noiembrie 2008 eram convinsă că încheiasem definitiv scrierea despre cele două biblioteci de împrumut și că sarcina ce mi-o luasem asupra-mi și care se dovedise aproape peste puterile mele, fusese dusă la bun sfârșit. Cuvântul "sfârșit", pe care ne-am obișnuit să-l vedem pe ecrane la terminarea oricărui film artistic sau documentar și-a impus prezența cu hotărâre pe ultima filă a lucrării mele, ca și cum ar fi fost vorba nu de o creație literară ci mai degrabă de una cinematografică. În timp ce-l scriam cu un sentiment de ușurare dar și oarecum neîmpăcată, nu m-am putut abține să nu adaug și un enigmatic semn de întrebare, așadar "sfârșit?".

Pentru cine se întreabă dacă micul meu paj și talentat creator n-a avut vreun amestec în această alegere neobișnuită, declar cu mâna pe inimă că semnul de întrebare a fost ideea mea, dictată pesemne de presimțirea celor ce urmau să se petreacă în continuare. Cert este că la data respectivă n-am înțeles sensul adânc al întrebării ce mi-o adresam de fapt mie însămi și nici că în curând aveam să primesc răspunsul. Nu, schița mea nu era terminată.

Mi-am început ucenicia în ale scrisului cu sentimentul pe care-l ai când vrei să pornești ceva și nu știi de unde s-o apuci, dar și împinsă de la spate de un imbold lăuntric și nestăpânit. După primele încercări nesatisfăcătoare, ca mai toți începătorii neexperimentați, m-am speriat să descopăr cât de adânci sunt apele în care am sărit de bună voie și-am început să dau din coate și să cer ajutor, explicații și lămuriri, uitând parcă de metoda didactică atât de bine cunoscută a dascălului meu și mai ales de faptul că domnul profesor era foarte slăbit după boala din care tocmai se refăcea. Dar în cele din urmă, după câteva zile de derută, am înțeles că schița nu o va scrie nimeni în locul meu și că a sosit timpul să mă apuc serios de treaba la care mă angajasem.

La o lună de la îndemnul "scrie te rog o schiță...", adresat pe un ton atât de firesc, l-am înștiințat pe domnul Rădulescu că scrierea mea e gata și așteaptă sfioasă un semn de încuviințare de la dumnealui, spre a se prezenta la citit. Deși făcusem tot ce-mi stătuse în putere, mărturisesc că nu eram prea mulțumită de rezultatul eforturilor mele. Am simțit nevoia să mă dezvinovățesc și să-l pregătesc sufletește pe susținătorul meu, dezvăluindu-i pe ocolite adevăratul motiv pentru care hotărâsem să scriu, apucând-o pieptiș pe drumul abrupt al creației literare. "Sunt lucruri pe care simți că trebuie să le faci chiar dacă îndemânarea nu-ți este încă la înălțimea dorită", îi scriam dascălului meu. Scrisoarea de răspuns m-a copleșit prin entuziasmul celui ce mi-o trimitea ca sprijin și încurajare, reamintindu-mi că însăși lucrarea mea, creația în sine, bună sau rea, constituia o victorie demnă de sărbătorit, peste care nu se cădea să trec cu atâta ușurință. Cât despre frământările ce însoțesc procesul de creație, am fost asigurată că sunt inerente și că nimeni n-a scăpat de ele.

"Vestea cu încheierea schiței este exact ce așteptam de la un trăitor talentat al începuturilor literare. El nu are răbdare să primească lecții, ci e mânat tot mai departe și mai repede către realizări ce ies din sine, îl covârșesc, pe care nu le mai poate stăpâni. E victima propriului sau suflet impetuos. Îți mulțumesc că ai încheiat singură povestirea! O aștept integral, cât mai curând. Să-mi dea soțul dumitale voie să-l felicit că s-a născut în casa voastră un om nou, un cutezător, un creator. Căci acolo vei ajunge, dacă scrii fără oprire. Subiectul ce mi l-ai împărtășit mi se pare de excepție și deabia aștept să-l văd transpus în practică. Aștept să-ți citesc cea dintâi operă!"

După așa o invitație călduroasă, iată-mă din nou eleva copleșită de emoții, înaintea primei ascultări... și cine ar fi crezut că o s-ajung să fiu examinată la materia "scriere creativă", tocmai de fostul meu profesor de limbă engleză din liceu? Nebănuite mai sunt cărările vieții!

Fără să stau prea mult pe gânduri, ca nu care cumva să mă răzgândesc, la ore târzii de seară mi-am trimis "cea dintâi operă" spre primul și distinsul ei cititor... cu Dumnezeu înaintea, cum se spune.

Răspunsul domnului Rădulescu a așteptat răbdător și politicos să mă trezesc din somnul neliniștit, a doua zi dis-de-dimineată. Pe lângă laude și cuvinte de încurajare, dăruite cu generozitate, la sfârșitul scrisorii se făcea auzită și o mică recomandare, formulată pe ocolite, cu grijă, să nu carecumva să-mi fie tulburată bucuria și sărbătoarea începuturilor mele literare.

"Personal, nu aş renunța la cinstea de a publica schița în secțiunea "Cartea prietenului meu", a site-ului meu, dacă mi-ai îngădui câteva mici intervenții filologice ce nu te pot supăra."

Datorită acelor "mici modificări filologice" ce se cereau făcute și care se dovediră mai majore decât fuseseră prezentate, corespondența mea cu domnul Rădulescu s-a transformat într-un curs special de scriere creativă. Din cauza bolii necruțătoare despre care nu am primit niciodată amănunte ci doar i-am intuit gravitatea, lecțiile noastre erau foarte scurte și cuprindeau recomandări când mai succinte și când mai detaliate, legate nu numai de cizelarea lucrării de față dar și de viitorul meu literar. Dacă ar fi să aleg dintre toate sfaturile și recomandările primite, pe cel mai dominant, m-aș opri cu siguranță la îndemnul de a continua să scriu, cu sârguință și neîncetat.

Tăceri din ce în ce mai lungi s-au intercalat amenințătoare printre scrisorile din ce în ce mai scurte, pe care debia acum înțeleg cu ce efort le scria domnul Rădulescu, în ultimele sale luni de viață. Pe 19 ianuarie 2009 am primit un mail intitulat "Veste", prin care eram înștiințată că boala biruise și că de acum încolo tăcerea dascălului meu va fi definitivă...

Îmi revenine în minte întrebarea prietenului meu, micul paj, care dorise să știe la începutul convorbirilor noastre dacă un an de zile e mult timp? Dar trei luni de zile? Trei luni, perioadă de-a lungul căreia s-au născut o noua bibliotecă de împrumut, o schiță literară, o tulburătoare legătură și un curs de scriere creativă, o fi mult timp? Răspunsul a rămas același, nimic nu-i întâmplător și totul durează exact atât cât trebuie... nu există prea mult sau prea puțin.

Și iată-mă din nou pe punctul de a încheia schița celor două biblioteci de împrumut. Știu că și de astă dată domnul Rădulescu va fi alături de mine și-mi va câți cu siguranță scrierea în forma sa finală, de acolo de unde se

află, dincolo de ființă și n-am nici o îndoială că într-o formă sau alta îl voi auzi încurajându-mă, cu bucurie în glas:

- Stai jos, nota zece pentru străduința ta!

Văzând că-i cer din ochi consimțământul să închei scrierea noastră comună, micul meu colaborator profită de ocazie spre a mă asalta cu o ploaie de întrebări:

- Spune-mi, acum ești mulțumită? Ai terminat cu adevărat? Ai făcut corecturile de rigoare? Putem scrie cuvântul "sfârșit" fără semnul acela ciudat de întrebare?

Dacă sunt mulțumită? Răspunsul l-am găsit tot în vorbele domnului Rădulescu, pe care mi le-a lăsat din timp pentru vremuri de îndoială, ca și cum a știut că o să am nevoie de sfatul dumnealui.

Unele lucruri ce le vei scrie vor avea valoare, altele, ba. Dar important este să-ți obinuiesti duhul și condeiul cu exprimarea de sine. Mereu, să nu uiți, ești datoare să iei atitudine față de viață, să nu te cruți.

Mihai Rădulescu

Tocmai îmi pregătisem zâmbetul de satisfacție, potrivit momentului sărbătoresc al încheierii schiței, când micul paj al prințesei de odinioară exclamă surescitat:

- Oprește-te, vreau să fac o schimbare! Finalul vechi nu mai e potrivit! Scrie cuvânt cu cuvânt după mine, uite, îți dictez rar și răspicat:

*"Pussy-cat, Pussy-cat, where have you been?
"I've been to London, to visit the King."
Pussy-cat, Pussy-cat, what did you do there?
"I cheered up a little mouse under the chair."*

Sfârșit.

21. 03. 2009 Israel